

Folkefest på Dybbøl Banke 11. juli

Kresten Philipsen, amtsborgmester

Genforeningsfestlighederne kulminerede med den store folkefest i Kongeskansen på Dybbøl. Festen føjede sig ind i den lange række af Dybbølfester, som blev indledt, da den danske regering og kongehuset mødtes med sønderjyderne på Dybbøl den 11. juli 1920.

Forud for festen var gået et langt forarbejde. Forslaget om en folkefest i 1995 kom fra Sprogforeningen, og det fandt straks støtte hos Sønderjyllands Amt, da det i juni 1993 blev forelagt i fællesskab af Sprogforeningen, Sønderjydsk Skoleforening og Historisk Samfund for Sønderjylland. Senere trådte også DGI-Sønderjylland ind i kredsen af arrangører. Sønderjyllands Amt påtog sig det store praktiske og økonomiske ansvar for festens gennemførelse.

De fire foreninger gjorde sig tidligt tanker om festens idéindhold. Det skulle være en dansk fest både med respekt for traditionen og med bud til nutiden – en sønderjysk folkefest i dagens Danmark. I 1995 måtte tiden være inde til at indbyde vore sønderjyske landsmænd af tysk sindelag. Efter oplæg fra Historisk Samfund for Sønderjylland og indgående drøftelse fandt denne fornelse af traditionen fuld støtte i kredsen af foreninger. I Sønderjyllands Amt og hos amtsborgmester Kresten Philipsen fandt tanken en frygtløs fortaler.

Initiativet og tanken bag det vakte imidlertid undren hos nogle, især i den ældre generation, og gennem mere end et år frem til foråret 1995 blev der ført en til tider skarp mediedebat. Også derfor var den store fest imødeset med spænding.

På festdagen kunne Dronning Margrethe, Dronning Ingrid, kronprins Frederik, prins Joachim, grev Ingolf, statsminister Poul Nyrup Rasmussen og folketingets formand Erling Olsen sammen med mindst 10.000 deltagere glæde sig over et strålende vejr.

Her gengives dagens taler sådan som de lød fra talerstolen ud over den titusindtallige forsamling.

Amtsborgmester Kresten Philipsens velkomsttale

Velkommen til denne folkefest i Kongeskansen på Dybbøl. Her hvor Danmark led et smerteligt nederlag, som vore oldeforældre og bedsteforældre vendte til en indre sejr. En sejr som fandt sit udtryk i Genforeningen for 75 år siden, da 3/4 af nordslesvigerne stemte sig tilbage til Danmark.

Da 50-året for Genforeningen blev fejret i 1970, blev det mere eller mindre direkte udtrykt fra flere sider, at nu var det den sidste store genforeningsfest.

Her 25 år senere kan jeg kun konstatere, at der har været en massiv støtte til og interesse for denne og en række andre genforeningsfester i landsdelen både fra folkelige organisationer og fra den sønderjyske befolkning bredt. Derfor har der ikke været grund til at tvivle på det rigtige i at gennemføre festen i år.

Derimod kan der være god grund til at tænke på, hvordan vi kan nyttiggøre vor fælles fortid i nutiden og i vore bestræbelser på at forberede os på fremtiden.

Glimt fra ærestribunen. Fra venstre dronning Ingrid, dronning Margrethe, kronprins Frederik og grev Ingolf. Dagens hovedtaler fhv. biskop Vincent Lind skimtes på rækken bagved. Foto: Karin Riggelsen/Nordschleswiger.

Det mest markante er, at grænsen fra 1920 som resultat af et nationalt mådehold og en respekt for folkenes medbestemmelsesret, har vist sig at have en bestandighed gennem meget omskiftelige tider.

Vi er i grænselandet blevet skånet for revisioner før og efter 2. verdenskrig, der ville have trukket lange og dybe spor mellem dansk og tysk.

Vi har lært at leve i fordragelighed og med respekt for hinanden både henover grænsen og mellem flertal og mindretal inden for vore egne grænser.

Fremsynede og kloge politikere skabte forudsætningerne for denne fredelige sameksistens, der præger vor hverdag. Måtte deres klogskab og fremsynethed også blive et mål i dag, hvor vi er i stand til at træffe beslutninger med en hast, der ikke altid garanterer for holdbarhed og kvalitet.

Genforeningen og de forudgående 56 år har lært denne landsdel, hvad det vil sige at være dansk, at være bevidst om sin nationale identitet. En lærdom, der ikke er glemt siden, og som samtidig har betydet en åbenhed overfor den rivende europæiske udvikling. I nutiden har denne åbenhed vist sig ved folkeafstemningerne omkring Danmarks tilslutning til de europæiske fællesskaber og den europæiske union.

Ved festsillene her på Dybbøl, her i Kongeskansen, midt i juni måned, der samlede en tusindtallig skare af tilskuere, kom det til udtryk i følgende udsagn: »Kun når man ved, hvor man hører til, kan man være åben«.

Den internationale og europæiske udvikling kræver åbenhed. Den åbenhed kan vi udvise i sikker overbevisning om, hvem vi er. Vi vil gå langt i vores samarbejde henover grænsen og skal forstå at udnytte de muligheder, der ligger i det. Samarbejde betyder, at hver part skal give noget af sig selv for at få del i det fælles udbytte, men vor identitet som danske opgiver vi ikke og begreber som integration eller sammensmeltning i grænseregionen hører ikke til blandt de politiske mål.

Det samme budskab kan jeg i øvrigt sende til de kræfter, der her i landet taler om at danne store regioner, hvor Sønderjylland kan blive et opland til en region med centrum i nord eller vest. Det ønsker vi ikke. Vi har en regional identitet, der næppe findes andre steder i dette land, og den opgiver vi ikke, blot fordi andre måtte have storhedsdrømme. Danmark er for lille til at blive en forbundsstat.

Vi har nået utrolig langt i udvikling og velstand i denne landsdel, som andre vil kalde et udkantsområde. Det har vi gjort, fordi vi har stået sammen og fastholdt vor identitet også i de mørkere tider.

Dette vil også kunne bære os langt i en europæisk fremtid, der byder på mange og hurtige forandringer. Åbenhed overfor forandringer kræver et stabilt grundlag at stå på, og det har vi i denne landsdel.

Med disse ord vil jeg endnu engang byde velkommen til genforeningsfesten. Den kongelige familie er nu som før centrum i denne fest, og det er vi meget taknemmelige for.

Jeg beder om tilgivelse for og forståelse for, at jeg har en ubændig lyst og trang til her at rette en særlig tak og særlig hyldest til Hendes Majestæt Dronning Ingrid for mange års flid og venskab med sønderjyderne. Tak for det!

Med al respekt for Hendes Majestæt Dronning Margrethe så stod jeg i går og så på begivenhederne i Christiansfeld. Og jeg vil gerne sige: Dronning Ingrid det var jo den smukkeste dronning ved den lejlighed. Tak skal Du have!

Jeg vil så bede forsamlingen med mig udbringe et nifoldigt leve for Hendes Majestæt Dronning Margrethe II.

Fhv. biskop Vincent Linds tale

Mens tid er

Jeg opdagede, mens amtsborgmesteren talte, at jeg sad med en følelse, som jeg husker, og som jeg genkender fra dengang, jeg var barn i Christiansfeld. Det var nok fordi Christiansfeld blev nævnt, og Dronning Ingrid. At der var kongebesøg dér hvert år op gennem 30'erne. Og det var jo sådan, at på en måde græd vi alle sammen, hver gang af glæde, også vel fordi man huskede tabene. Og jeg kan huske, da der første gang var kongebesøg efter kronprins Frederiks